

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒ ပြန်လည်ရေးဆွဲရေးအတွက်
အကြံပေးအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အစည်းအဝေးတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်
ရုံးအမှတ်(၄)၊ နေပြည်တော်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆)ရက်

- မြန်မာနိုင်ငံမှာ (၁၉၉၃)ခုနှစ်၌ အဆိုပါခေတ်ကာလ အခြေအနေ၊ ကျန်းမာရေးအခြေအနေများနှင့်အညီ ရေးဆွဲခဲ့သော အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒရှိခဲ့ပါတယ်။
- အခုအခါ အဲဒီ အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒကို ပြောင်းလဲလာတဲ့ အခြေအနေ အရပ်ရပ်နှင့် ကိုက်ညီစေဖို့အတွက် ပြန်လည်ရေးဆွဲနိုင်ရန် အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒ ပြန်လည်ရေးဆွဲရေး ဦးဆောင်ကော်မတီ (Steering Committee)၊ အကြံပေးကော်မတီ (Advisory Committee)၊ လုပ်ငန်းကော်မတီ (Working Committee) နှင့် အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့တို့ကို ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။
- အဲဒီလိုဖွဲ့စည်းရာမှာ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနယ်ပယ်အသီးသီးမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ အငြိမ်းစားပညာရှင်ကြီးများ၊ လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူများနှင့် တာဝန်များကို လက်ဆင့်ကမ်းယူမယ့် မျိုးဆက်သစ်လူငယ်ပညာရှင်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။
- ယခုအကြံပေးအဖွဲ့ဝင်များ အစည်းအဝေးပြီးတဲ့နောက်မှာလည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ နီးနွယ်ဌာနများ၊ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍလုပ်ငန်းများတွင် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းများပါဝင်တဲ့ အစည်းအဝေးတစ်ခုကို လာမယ့်ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျင်းပကာ အကြံပြုချက်များ ရယူသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။
- အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒကို ပြန်လည်ရေးဆွဲတဲ့အခါ မူဝါဒနှင့်အတူ လုပ်ငန်းမဟာဗျူဟာ၊ လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မှု မူဘောင်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မူဘောင်၊ လုပ်ငန်းများကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုဆန်းစစ်မှုစနစ်၊ သုတေသနပြုလုပ် ဆန်းစစ်မှုစနစ်၊ ခိုင်မာတိကျသော ကျန်းမာရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ်တို့ ယှဉ်တွဲပါဝင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ကျွန်တော့်အနေဖြင့် အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒအား သစ်ပင်တစ်ပင်နှင့် ဥပမာပေးလိုပါတယ်။ သစ်ပင်ရဲ့ပင်စည်ဟာ Policy ဖြစ်ပြီး ပြောင်းလဲမှုများစွာ မရှိပါ။ အကိုင်းအခက်များဟာ Strategy ဖြစ်ပြီး အကိုင်းအခက်များအပေါ်တွင်ရှိတဲ့ အရွက်များဟာ intervention များ၊ project များ၊ program များဖြစ်ပါတယ်။ intervention တစ်ခုဟာ အမြဲပုံသေ မရှိပါ။ intervention ကောင်းလျှင်ဆက်လုပ်ပြီး မကောင်းလျှင် လျော့ချရမည်ဖြစ်ပါတယ်။ အပင်ရှင်သန်ကြီးထွားဖို့အတွက် ရေနှင့်မြေဩဇာတို့နဲ့ အလားတူညီတဲ့ data and information ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။
- ပြန်လည်ရေးဆွဲမယ့် မူဝါဒဟာ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍကိစ္စရပ်များဖြစ်တဲ့ ပြောင်းလဲလျက်ရှိတဲ့ ကျန်းမာရေးအခြေအနေအရပ်ရပ်၊ ကျန်းမာရေးနည်းပညာများ၊ ကျန်းမာရေးလူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် အခြေအနေများနှင့်သာမက လူမှုစီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး စသော အခြေအနေအရပ်ရပ်၊ နိုင်ငံတကာတွင် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုများနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ Systemic approach နှင့် ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးညီလာခံများမှ ဆုံးဖြတ်ချက် (resolution) များကိုလည်း လေ့လာ၍ ကိုက်ညီစေရေး ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဖြစ်ပွားမှုများပြားလာလျက်ရှိသော မကူးစက်တတ်သောရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးကိုလည်း အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒသစ်တွင် ဦးစားပေးထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- လုပ်ငန်းစဉ်များရေးဆွဲရာမှာ ဦးစားပေးအဆင့်များသတ်မှတ်ပြီး တိကျသော လုပ်ငန်းတာဝန်သတ်မှတ်ချက်များ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဌာနအနေနှင့် နောက်ပိုင်းကာလ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှာ paperless workshop များလုပ်တော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ Workshop meeting မှန်သမျှ စာရွက်တွေ မပေးတော့ပါဘူး။ workshop meeting အခန်းထဲတွင် workshop meeting တစ်ခုရဲ့ Objective, Program, Agenda, List of Participant, Background paper, Working paper, Power point အားလုံးကို computer tablet များသို့ download ရယူနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- Health Policy ကိုရေးဆွဲတဲ့အခါ ဆွဲထားပြီး strategy အားလုံးကို review လုပ်ရန်လိုအပ်ပါတယ်။ အမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒ ဆွဲပြီးတဲ့အခါ အရေးကြီးဆုံးဟာ ဘယ်သူ

ဘာလုပ်မယ် policy နှင့် associated strategy ကို intervention ဘယ်သူကလုပ်မလဲ၊ ဘယ်အဖွဲ့ကလုပ်မလဲဆိုတာကို identify လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိတဲ့ လုပ်ငန်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်၍ ပိုထိရောက်ပြီး effective ဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- လုပ်ငန်းများအောင်မြင်စေရန် လိုအပ်တဲ့ အရင်းအမြစ်များ စနစ်တကျ ခွဲဝေချထားမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ငန်းများထိရောက် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် ကျန်းမာရေးလူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ မွေးထုတ်လေ့ကျင့်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် စီမံကိန်းများဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။
- တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းသာ မက အခြားကျန်းမာရေးစီမံချက်များမှ ကျန်းမာရေးအသိပညာ မြှင့်တင်မှုလုပ်ငန်းများ ကိုပါ တွဲဖက်ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ဝန်ထမ်းများအတွက် သုတေသနစွမ်းရည်နှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသုံးသပ် နိုင်မှုစွမ်းရည်များ မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန (ပြင်ဦးလွင်) တွင် Research Training Center ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန(ပြင်ဦးလွင်) Research Training Center တွင် ယခုအစည်းအဝေး တွင်ပါဝင်တဲ့ program manager များမှ သင်ကြားသူများအဖြစ် ပါဝင်လုပ်ဆောင်စေလို ပါတယ်။ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန တစ်ခုတည်းတွင် capacity အကုန်မရှိနိုင်လို့ မိမိတို့ ကျွမ်းကျင်သည့်အပိုင်းတွင် ပါဝင်စေလိုပါတယ်။
- လက်ရှိဝန်ကြီးဌာနမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ကာ ပိုမိုကောင်းမွန် ထိရောက်စေရေး ဆောင်ရွက် သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျန်းမာရေးကဏ္ဍလုပ်ငန်းများအတွက် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရန်ပုံငွေ ရရှိမှု၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများထံမှ အရင်းအမြစ်များရရှိမှု အခြေအနေ များကိုလည်း ဆန်းစစ်သုံးသပ်ပြီး ထိရောက်အကျိုးရှိစွာ ဆောင်ရွက်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားကျန်းမာရေးမူဝါဒ ပြန်လည်ရေးဆွဲရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက် ကြသူများအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပြီး နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူများ အကျိုးအတွက်

ဆက်လက်ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းလိုပါတယ်လို့ ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊
- အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ကျန်းမာရေး၊ အားကစားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊
- ကျန်းမာရေးစီမံချက်မန်နေဂျာများ၊

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမှူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)